Antakalnis

ANTAKALNIO NAUJIENOS | 2014 LAPKRITIS

ILONA BALSYTĖ ANTAKALNYJE IŠPILDĖ SAVO VAIKYSTĖS SVAJONĘ
ANTAKALNIO PEIZAŽAS GYVENTOJŲ AKIMIS
ATGAIVINTI KELTO IDĖJĄ

Antakalnis

TURINYS

ILONA BALSYTĖ ANTAKALNYJE
IŠPILDĖ SAVO VAIKYSTĖS SVAJONĘ
.....2.....

ANTAKALNIO PEIZAŽAS GYVENTOJŲ AKIMIS
.....10.....

ATGAIVINTI KELTO IDĖJĄ
.....18.....

„ANTAKALNIEČIAI ANTAKALNIEČIAMS“ –
DALINKIMĖS GERUMU
SU KITAIS
.....30.....

KALBA ANTAKALNIS
AR SKAITEI VILNIŲ?
.....38.....

ILONA BALSYTĖ ANTAKALNYJE IŠPILDĖ SAVO VAIKYSTĖS SVAJONĘ

JAU 25 METUS ANTAKALNIO RAJONE GYVENANTI AKTORĖ, VIENA IŠ „KEISTUOLIŲ“ TEATRO ĮKŪRĖJŲ, VAIKŲ MUZIKOS PEDAGOGĖ, ILONA BALSYTĖ DRĄSIAI SAVE VADINA ŠIO RAJONO PATRIOTE IR ATSKLEIDŽIA, KAD VISUOMET SVAJOJO DIRBTI ANTAKALNYJE.

Foto: Viktor Morozov

Dovilė Joneliūnienė

ILONA BALSYTĖ ANTAKALNYJE IŠPILDĖ SAVO VAIKYSTĖS SVAJONĘ

ANTAKALNYJE – DAUG ŠVIESIŲ PRISIMINIMŲ

Vilniuje Ilona gyvena nuo 1982 metų, o į Antakalnį atsikraustė 1989 metų Sausio 12 dieną. „Lygiai pusę savo gyvenimo gyvenu Antakalnyje“, - pabrėžia moteris.

Ilonai Antakalnis asocijuojasi su prisiminimais, jaukiais pasivaikščiojimais, draugais, pas kuriuos keliaudavo miško takeliais. Labiausiai jai patinka miškai, esantys netoli Šilo, Bistryčios gatvių. Pamėgtas ir sveikatingumo takas, kuriuo dažnai ridendavo margučius.

Labai daug sąsajų Ilonai Balsytei ir su Antakalnio žaliu namu. „Mano dėstytoja, aktorė, būdama studente, gyveno tame name. Tais laikais šis namas buvo lyg miesto pakraštyje. Vėliau taip atsitiko, kad ir aš dirbau tame žaliame name, jame buvo „Keistuolių teatro“ patalpos. Tas namas visuomet mane lydi, vis į jį sugrįžtu. Ten visuomet buvo daug švietimo, meno veiklos,“ – prisiminimais dalijosi I. Balsytė.

Antakalnyje esančias kapines I. Balsytė išskiria kaip ramią, savo istoriją turinčią vietą. Juk šiose kapinėse palaidota tiek svarbių Lietuvai žmonių. Kadangi Ilona ne kiekvienais metais gali nuvažiuoti prie artimųjų kapo, per Vėlines su šeima aplanko Antakalnio kapines, uždega žvakių. Ji pamena, kad vaikystėje dukroms pasakodavo ir apie Antakalnio kapinėse palaidotas svarbias Lietuvai asmenybes, jų istorijas.

GAILA IŠNYKUSIOS KAVINUKĖS „NUKAS“

„Galima sakyti, kad visas mano gyvenimas Vilniuje yra Antakalnis, bet daugelį metų į darbą tekdavo ilgai važiuoti („Keistuolių teatro“ patalpos yra Spaudos rūmuose Viršuliškėse), troleibusu apie valandą. Todėl svajojau apie darbo vietą būtent šiame rajone“ – pabrėžė I.Balsytė.

Ilona Balsytė vadina save Antakalnio patriote, nes ir jos vaikai save laiko antakalniečiais, jų seneliai taip pat gyvena Antakalnyje. „Galbūt prieš 15 metų

A.Aleksandravičiaus foto

būtų nedrąsu taip sakyti, bet dabar, kaip bebūtų, jau ilgai gyvenu Antakalnyje," – teigia Ilona.

Į Antakalnyje esantį kinų maisto restoraną I. Balsytė su šeima eina kiekvieną Rugsėjo pirmąją. Tai puiki tradicija. Paklausus, kokių išnykusių vietų Antakalnyje gaila, I. Balsytė prisiminė kavinukę, kuri paliko labai gerą įspūdį. Tai buvo „Nukas", parduotuvė – kavinukė Šilo gatvėje. Tuomet, 1991 m. Ilonos dukrytė buvo ką tik gimusi. Kavinukė žavėjo tuo, kad buvo sudarytos sąlygos lauke prisėsti ir išgerti kavos, juk išėjus pasivaikščioti su vaiku, norėjosi ir pailsėti, pasikalbėti su kitomis mamomis.

Aktorės ir pedagogės gyvenime buvo nemažai kelionių, kurių metu, tekdavo pietauti kavinėse, tad moteris labiau mėgsta namuose gamintą maistą. Visgi, kai Antakalnyje atsidarė kavinė „Laukiniai vakarai" ji mėgo su draugais nueiti ten, o šios kavinės privalumas, pasak I. Balsytės, buvo įrengta žaidimų salė vaikams, kurioje ir Ilonos dukros atšventė keletą gimtadienių.

RAGINA ANTAKALNIEČIUS RŪPINTIS SAVO RAJONU

Antakalnyje gyvenanti aktorė teigia, kad jai gaila ir vaikų poliklinikos, kuri ilgai nebuvo rekonstruojama, dar labai norėtųsi Vileišio g. tvarkymo. Labai gera pasivaikščioti prie upės, bet krantinę visgi reikėtų dar tvarkyti.

Paklausus, kas šiame rajone nepatinka, ar galėtų būti kitaip, I. Balsytė pabrėžia, kad Antakalnis yra gyvenamas, miegamasis rajonas, tad moters nuomone, trūksta estetikos, pernelyg daug senų namų, o Grybo g., priešingai, pristatyta labai daug gyvenamųjų namų, kurie sukuria ankštumo įspūdį. Tad galbūt būtų galima surasti vieną architektūros tipą, stilių, kuris sumažintų dominuojantį kontrastą Antakalnio architektūroje.

Po trisdešimt metų moteris įsivaizduoja ir tikisi, kad bus daugiau skiriama dėmesio šiam rajonui, renovacijai. „Tikiu, kad šis rajonas, turėdamas tokią upę, miškus bus sutvarkytas. Kai tu gyveni miegamajame rajone, labai smagu, kad gali išeiti pasivaikščioti. Nežinau, kas turi įvykti, kad žmogus nešiukšlintų, turėtų daugiau sąmoningumo prisidėti prie savo rajono švaros. Juk šiame rajone daugiausiai ir vaikšto antakalniečiai, tad reikėtų pasistengti vieniems dėl kitų", - ragino rūpintis savo rajonu I.Balsytė

LIKIMAS GRĄŽINO PRIE KŪRYBOS VAIKAMS

Jau nuo vaikystės Ilona Balsytė daug dainavo, muzikavo, tad visai nekeista, kad prieš septynerius metus nusprendė įkurti savo mokyklą „Kindermusik" vaikams ir žinojo, kad nori šią mokyklą turėti būtent Antakalnyje. „Labai džiaugiuosi, kad nuo namų į darbą galiu nueiti pėsčiomis. Smagu, kad šiame rajone galiu ir gyventi, ir dirbti. Viskas čia yra: ir parduotuvės, ir aplinkiniai žmonės pažįstami ir daug prisiminimų", - pasakojo moteris.

Ir nesvarbu, kokia veikla I. Balsytė užsiima, ar vaidina, ar moko vaikus, visuomet atiduoda visą save, pamilsta vaidmenį, kurį atlieka, nuoširdžiai moko pajusti muzikos ritmą ir perteikia pedagogines žinias mažiesiems. „Likimas lėmė, kad dabar užsiimu pedagogine veikla. Kadangi mane seniai domino muzikinis ugdymas ir vaikystėje norėjau būti mažų vaikų muzikos mokytoja. Ta mintis atėjo, kai buvau penkerių metų, o besilaukdama sūnaus pradėjau domėtis, kokios yra sukurtos muzikinės sistemos, baigiau mokslus ir įkūriau mokyklą. Taip sutapo, kad mano kolegė surado patalpas Antakalnyje ir pradėjome dirbti. Pajutau, kaip smagu iš namų pėsčiomis nueiti į darbą. Mokau 3-7 metų vaikus, pasitelkiant muziką, lavinama visuminė vaiko raida. Muzikos įtaka yra begalinė, kartu su muzika, vaikai išmoksta skaičiuoti, judėti. Juk muzika lydi žmones nuo senų senovės, įsčiose kūdikis girdi mamos muzikos ritmą, nes širdis juda ritmiškai, girdi mamos balsą. Muzika turi didelę įtaką žmogui. Užsiėmimai vyksta įvairiai, jei vaikučiui trys metai, tėvai gali ir nedalyvauti kartu su vaiku užsiėmime, tačiau yra vaikų, kurie jaučiasi nedrąsiai. Tad daroma taip, kaip vaikui geriau.

KO PALINKĖTUMĖTE ANTAKALNIO GYVENTOJAMS?

Būti Antakalniečiais ir mylėti savo namus – Antakalnį.

ANTAKALNIO PEIZAŽAS GYVENTOJŲ AKIMIS

JIE INDIVIDUALŪS, SKIRTINGI, MENIŠKI IR LABAI MYLINTYS ANTAKALNĮ.

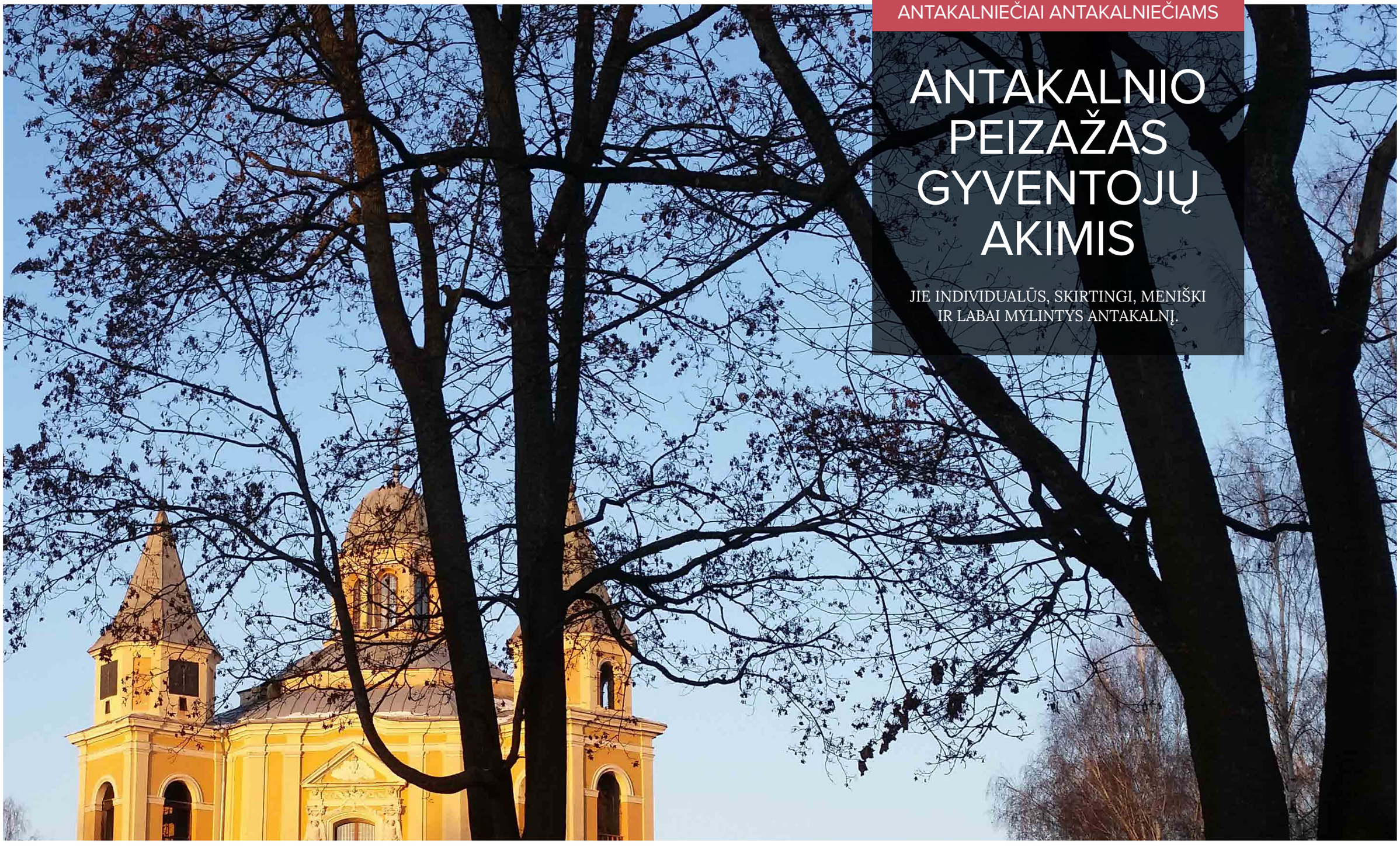

Dovilė Joneliūnienė

ANTAKALNIO PEIZAŽAS GYVENTOJŲ AKIMIS

JIE INDIVIDUALŪS, SKIRTINGI, MENIŠKI IR LABAI MYLINTYS ANTAKALNĮ. ŠIAME NUMERYJE APIE ANTAKALNĮ SAVO MINTIMIS DALIJASI:
JUSTINAS DŪDĖNAS – ARCHITEKTAS, SEMIOTIKAS.
SIMONA BALTAKIENĖ – VILNIAUS ANTAKALNIO PROGIMNAZIJOS KŪNO KULTŪROS MOKYTOJA,
RŪTA - 4 VAIKŲ MAMA, AKTYVI ANTAKALNIETĖ, DALYVAUJANTI PROJEKTE: „PADĖK UŽAUGTI SU SAVO RANKDARBIAIS". PAŠNEKOVAI VIENINGAI TVIRTINA, KAD ANTAKALNIO RAJONE LABIAUSIAI TRŪKSTA KULTŪRINIŲ ZONŲ, KURIOSE BŪTŲ GALIMA APSILANKYTI SU DRAUGAIS, ŠEIMOMIS IR PRALEISTI LAISVALAIKĮ.

KADA ATSIKRAUSTĖTE Į ANTAKALNĮ? KURIĄ VIETĄ RYŠKIAUSIAI ATSIMENATE IR KURI DAUGIAUSIA SENTIMENTŲ KELIA? KURI ANTAKALNIO VIETA PADARĖ DIDŽIAUSIĄ ĮSPŪDĮ?

J. Dūdėnas: Man kraustytis į Antakalnį neteko – tai padarė mano senelis. Vaikystėje dažnai eidavome į mišką, turėdavome keletą pasivaikščiojimo „sapiegynėje" maršrutus, iš kurių, svarbiausia buvo eiti pro kalnus, kuriuos vadindavome „slalomo" ir „milžino" vardais. Neįsivaizduoju, ar šie pavadinimai tikri.

S. Baltakienė: Gyvenu Antakalnyje nuo pat gimimo. Daugiausiai sentimentų kelia pats Antakalnis, Saulės slėnis. Didžiausią įspūdį padarė Valakampiai, jų paplūdimys, miškas, pievos.

Rūta: Gyvenu Antakalnyje nuo 1999 metų. Daugiausiai sentimentų kelia upė, Šilo tiltas, Petro ir Povilo bažnyčia.

Justinas Dūdėnas

KUR KELIAUDAVOTE SU DRAUGAIS? KUR ORGANIZUODAVOTE SUSITIKIMUS, GALBŪT TURĖJOTE KOKIĄ PAMĖGTĄ BENDRĄ VIETĄ?

J. Dūdėnas: Tos pamėgtos vietos ir būdavo miške, netoli namų. Mums pakakdavo pasitraukti iš gyvenamos zonos, o toliau – laisvė, miško erdvė.

S. Baltakienė: Keliaudavome į Valakampius, ten leisdavome laiką su draugais.

Rūta: Keliaudavau su vaikais, apeiti visi aplinkiniai miškeliai, (kur pavykdavo pravažiuoti su dvynių vežimėliu), paupys.

AR EIDAVOTE MAUDYTIS Į NERĮ, JEI TAIP - KURIOJE VIETOJE?

J. Dūdėnas: Kadaise esu maudęsis Valakampiuose, tačiau tai buvo labai seniai, miglotai beprisimenu.

S. Baltakienė: Visuomet maudėmės Neryje,

Simona Baltakienė

tai rekreacinė, prezentacinė vietą, labai ją mėgome.

Rūta: Ne, nesimaudėme Neryje.

KOKS ANTAKALNIO IŠLIKĘS KULTŪRINIS – ISTORINIS OBJEKTAS JUMS LABIAUSIAI PATINKA, KODĖL? KĄ GALITE PAPASAKOTI APIE JĮ?

J. Dūdėnas: Tikriausiai nėra tokio, kurį išskirčiau. Patinka detalės: „Atžalyno“ iškaba, Žirmūnų tilto grakštumas, susmegęs namas palei Vileišio gatvę. O Šv. Petro Povilo bažnyčia bei Vileišių rūmai mano sąmonėje veikiau Kalnų parko savasties dalis nei Antakalnio. Po šito klausimo kyla mintis, kad galbūt apskritai istoriniai pastatai Antakalnyje visuomenei nelabai pritaikyti, neprieinami, todėl ir nežinomi.

S. Baltakienė: Buvęs Neries kino teatras, į kurį eidavome vaikystėje. Patiko, nes mes turėjome savo kino teatrą, gražų, senovinį, o dabar labai trūksta kultūrinių centrų.

Rūta: Patinka senoji Trinitorių bažnyčia, kurią seniau tekdavo apžiūrėti tik už tvoros, o neseniai ir viduje teko lankytis.

GALBŪT YRA TOKS REIŠKINYS AR OBJEKTAS, KURĮ NESENIAI ESATE ATRADĘS, IR KURIO ATRADIMAS JUS YRA NUSTEBINĘS?

J. Dūdėnas: Turbūt svarbiausia pastarųjų metų naujiena – MKIC viešoji biblioteka, kurioje puiku darbuotis bet kuriuo paros metu.

Rūtos dvyniai

Rūtos rankdarbiai

S. Baltakienė: Nustebino, kad Sapiegų parke jau galima lankytis, yra įsikūrusi seniūnija ir labai gražus istorinis paveldas.

Rūta: Nieko naujo artimiausiu metu neteko atrasti, atrodo, kad lyg ir žinau viską, kas įdomaus Antakalnyje.

GAL GALĖTUMĖTE PAPASAKOTI KOKIĄ ISTORIJĄ, SUSIJUSIĄ SU ANTAKALNIU IR KELIANČIĄ MALONIUS IR ŠILTUS ATSIMINIMUS?

J. Dūdėnas: Labai sunku kažką išskirti, kai visa vaikystė čia praėjo.

S. Baltakienė: Saulės slėnyje buvo filmuotas lietuviškas filmas Tadas Blinda ir ėjome žiūrėti, būdami vaikais, kaip filmuojama.

Rūta: Gaila, bet bent kol kas tokios istorijos nėra.

KAIP PASIKEITĖ ŠIS RAJONAS NUO TO LAIKO, KAI Į JĮ ATSIKRAUSTĖTE, ATKELIAVOTE?

J. Dūdėnas: Rodos, Antakalnis keičiasi lėtai. Pernelyg miegamasis, tranzitinis rajonas, jame vis dar nedaug viešų erdvių bendravimui, vakariniam gyvenimui, esminių kultūrinio gyvenimo elementų. Taip ir liko gamta – kuri, be abejo, nuostabi.

S. Baltakienė: Pasikeitė, nes pastatė daug

pastatų, padaugėjo automobilių, dabar nebe taip švaru. Mažėja poilsiaviečių, kuriose buvo galima pabūti gamtoje, nes ir miškai apstatyti. Rūta: Pasikeitė tuo, kad dalis namų renovuoti, pertvarkyta suaugusiųjų poliklinika, vaikų poliklinikos pastatas keičia išvaizdą.

KOKIOS ANTAKALNIO IŠNYKUSIOS VIETOS/PASTATO/OBJEKTO JUMS GAILA LABIAUSIAI? KODĖL?

J. Dūdėnas: Neries kino teatro pastatas (ar bent jo teritorija) visgi turėjo rasti kultūrinę funkciją: kai visuomenei priklausanti erdvė iškeičiama į keliasdešimt papildomų butų – negaliu pateisinti. Trumparegiškas, vienkartinis biudžeto skylutės užlopymas po metų nebebus juntamas, o visuomeninės erdvės tokioje svarbioje vietoje neatgausime niekada. Tai rodo labiau ne finansų, o strateginio mąstymo bei idėjų trūkumą. Kad kažko dar gailėčiau, turbūt nėra, – tačiau apmaudu, kad kai kurie apleisti pastatai neranda naujų šeimininkų, o gal tie šeimininkai neturi vizijų.

S. Baltakienė: Antakalnyje buvo senovinis keltas, kuris keldavo į Žirmūnus, buvo labai gaila, kai jį panaikino. Gaila ir to, kad nevažiuoja troleibusai į Valakampius.

Rūta: Negaliu pasakyti, nepastebėjau, kad kas būtų išnykę, ko pasigesčiau.

KĄ NORĖTUMĖTE PAKEISTI ANTAKALNYJE, KAS ŠIUO METU ŠIAME RAJONE JUMS NEPATINKA, AR KAS GALĖTŲ BŪTI KITAIP?

KOKIŲ LAISVALAIKIO VIETŲ TRŪKSTA, REIKĖTŲ ANTAKALNIUI?

J. Dūdėnas: Turbūt labiausiai norėtųsi vietos, kur būtų galima ramiai pabūti prie upės. Visas rajonas prie upės, tačiau ji tarsi skirta, važiuojantiems pro langus pasigrožėti. Dėl laisvalaikio – būtų smagu viena kita kultūringa kavinė-skaitykla-knygynas, kur būtų galima ir pasidarbuoti, ir pakviesti žmones susitikti.

S. Baltakienė: Norėtųsi Antakalnyje daugiau rekreacinių zonų su fontanais, erdvių pagyvenusiems žmonėms. Trūksta laisvalaikio vietų, visuomenei prieinamų, ne vien už pinigus.

Rūta: Norėtųsi, kad šaligatviai ties perėjomis būtų pritaikyta vežimėliams, kad būtų galima lengviau užvežti vaikų ar neįgaliųjų vežimėlius. O šiaip rajonas išties gražus.

KOKIAIS POKYČIAIS DŽIAUGIATĖS?

J. Dūdėnas: Nedaug tų pokyčių, bet tuo irgi galima pasidžiaugti. Malonu žinoti, kad atsiranda bendruomeniškumo ženklų. Kitas nuostabus dalykas – improvizuota bibliotekėlė Tramvajų gatvėje.

S. Baltakienė: Ne džiugina, o liūdina, nes komercija užkariauja buvusias parduotuves, aplink plečiasi gyvenamųjų namų kvartalai, daugėja automobilių. Džiugina tik tai, kad iš Antakalnio galima lengvai pasiekti centrą.

Rūta: Smagu buvo stebėti naujos gelbėjimo

stoties statybas, o dabar matyti kaip moderniai ji įrengta.

KAIP ĮSIVAIZDUOJATE ANTAKALNĮ PO DVIDEŠIMTIES – TRISDEŠIMTIES METŲ?

J. Dūdėnas: Manau, kad atrodytų panašiai, tačiau gerokai pasikeistų turinys: pirmuose daugiabučių aukštuose vietoj lombardų ir telefonų taisyklų būtų daugiau kavinaičių, kepyklėlių, daugiau erdvių bei progų susitikimams.

S. Baltakienė: Matau, kad galbūt Antakalnis taps reprezentaciniu rajonu, išsiskirs ne tik gyvenamaisiais būstais, bet ir rekreacinėmis zonomis.

Rūta: Manau, kažkas labai nepasikeis, gal bus daugiau renovuotų namų, atsiras naujų pastatų.

DAUGELIS ČIA GYVENANČIŲ ŽMONIŲ TIKINA NENORINTYS GYVENTI KITUR, TAIP YRA PRISIRIŠĘ PRIE ANTAKALNIO, KURĮ IŠ VIENOS PUSĖS RIBOJA UPĖ, IŠ KITOS – MIŠKAI. AR GALĖTUMĖTE PASAKYTI, JOG ESATE ANTAKALNIO MYLĖTOJAS, JO PATRIOTAS? KIEK ŠI MIESTO DALIS JUMS BRANGI?

J. Dūdėnas: Sutinku, Antakalnis puikus rajonas. Tačiau apie jį, kaip visumą, daug mąstyti netenka, nes mes, gyventojai, juk už jokius pokyčius neatsakingi, jokiuose Antakalnio vystymo procesuose nedalyvaujame. Miestas aplink mus keičiasi, o mes, deja, tik stebėtojai. Tikiuosi, kad tikros savivaldos ateityje daugės, ir tai padės mums visiems pasijausti didesniais Antakalnio patriotais.

S.Baltakienė: Aš kaip Antakalnio mamutė, čia gimusi, augusi, didžiuojuosi, kad Smėlio gatvėje buvo surastas mamuto kaulas. Brangus Antakalnis, nes jis kaip gimtinė. Buvo minčių persikelti į kitą rajoną, bet vis tiek gyvenu ir dirbu Antakalnyje.

Rūta: Tikrai taip, niekur kitur gyventi nenorėčiau, nes mūsų namas yra strategiškai labai patogioje vietoje, arti mokykla ir darželis, parduotuvė, poliklinika ir paštas.

PALINKĖJIMAS ANTAKALNIO GYVENTOJAMS

J. Dūdėnas: Linkiu pažinti kuo daugiau savo kaimynų – kad jie taptų jūsų platesnioji šeima, su kuria galima nuveikti daug didesnius dalykus.

S. Baltakienė: Palinkėčiau, kad džiaugtųsi, kad gyvena šiame rajone, daugiau tvarkytųsi, kovotų už tai, kad šis rajonas išliktų žalias.

Rūta: Niekada neprarasti vilties, tikėti rytdiena, džiaugtis šiandiena!

ATGAIVINTI KELTO IDĖJĄ

NESENIAI GIMUSI KELTO PROJEKTO IDĖJA, PLŪDURIUOJANTI PLATFORMA BE VARIKLIO, KURSUOTŲ TARP DVIEJŲ NERIES KRANTŲ, PERKELDAMA LANKYTOJUS IŠ VIENOS ATOKIOS KULTŪRINĖS ZONOS Į KITĄ.
KAIP TEIGIA PROJEKTO SUMANYTOJAS JUSTINAS DŪDĖNAS, ISTORIŠKAI PAGRĮSTA, BET ŠIUO METU SUNYKUSI TIPOLOGIJA, PRISIKELTŲ, VIRSDAMA KAMBARIO DYDŽIO URBANISTINIO AUDINIO SĄNARIU.

Prisiminkime, kokie keltai būdavo anksčiau. Štai 1960–1965 m. Vilniuje veikdavo paprasčiausi bemotoriai keleiviniai keltai: jų konstrukciją sudarė dvi valtys – korpusai, sujungti platforma keleiviams, kurių galėjo tilpti apie 20. Keltas buvo prikabintas prie lyno, permesto per upę, ir galėjo plaukti varomas srovės, kurią didžiuliu vairu reikiamu kampu sumaniai nukreipdavo keltininkas. Patogiam patekimui į keltą abiejų krantų šlaituose buvo įtaisyti nusileidimo laiptai bei suoliukai, ant kurių galėjo prisėsti laukiantys kelto žmonės.

Dar sovietmečiu buvo pastatytas pontoninis tiltas per Nerį. Pavasarį tiltą kariškiai greitai įrengdavo iš atskirų, tarpusavyje sujungtų pontonų, atėjus žiemai – išardydavo. Tačiau 1975 m. balandžio 13 d. įvykus Lietuvą sukrėtusiai tilto griūčiai, pareikalavusiai žmonių aukų, vilniečiai ilgam neteko patogaus susisiekimo tarp Žirmūnų ir senamiesčio. Nuo to laiko Vilniuje ilgą laiką nebebuvo eksploatuojami pontoniniai tiltai. Tačiau kelto idėją po truputį norima atgaivinti.

ARČIAU GAMTOS

Antakalnietis, architektas, semiotikas, Justinas Dūdėnas seniai brandino kelto atgaivinimo idėją. „Dalyvaujant „Rupert“ edukacinėje programoje, šiek tiek galvojome apie Valakampių erdvinę – socialinę struktūrą, kad jie yra gana toli centro atžvilgiu, ir kartą atvykus veiklos įvairovė ne itin didelė: pliažas, menų inkubatorius, ir bemaž viskas. Panaši situacija ir su Verkiais: aplankius dvaro parką bei malūnus, belieka važiuoti atgal. O pėsčiųjų – dviračių keltas šias dvi teritorijas apjungtų, dar ir pats tapdamas atskira atrakcija. Apie kelto veikimo schemą galvojome jau seniai – tačiau nebuvo aišku, ar ji apskritai funkcionali. Mat daugelis srovinių bemotorių keltų veikia kitaip – slankioja per upę permestu lynu, o čia norėjosi, kad jis būtų pririštas tik viename krante ir „švytuotų“ tarsi laikrodžio švytuoklė,“ – pasakojo Justinas.

Pasak jo, projektas svarbus ir dėl laivybos – mat šioje vietoje visiškai užtverti upės nevalia. Kai jam pasisekė sutikti puikius bendražygius – Šarūną Šlektavičių (architektą ir dizainerį) bei Donatą Stasiulį (genialų meistrą), projektas buvo pradėtas. Iš „Rupert“ komandos su Justinu dar dirba Justina Stašelytė, kuri rūpinasi organizaciniais reikalais, tad projektą nuo to laiko kuria keturiese. „Šių metų užduotis ir buvo išbandyti – ar toks aparatas pageidaujamoje Neries vietoje bus efektyvus ir stabilus. Testai buvo sėkmingi, tad toliau sieksime, kad būtų pagamintas ir įteisintas pilnavertis keltas žmonėms. Kol kas galime džiaugtis visokeriopa parama iš Vilniaus savivaldybės, Pavilnių -Verkių regioninio parko, o taip pat laivyba besirūpinančių institucijų. Daug kam įspūdį daro istorinio fakto atkūrimas, mat šioje vietoje keltas buvęs jau XIX amžiuje. Tačiau daug svarbesnis visų palaikymas ir supratimas, kad šitas projektas praturtins miestą bei priartins Nerį prie žmogaus. Būtent visuotinis palaikymas mums ir yra ta srovė, dėl kurios projektas juda į priekį,“ – pabrėžė J. Dūdėnas.

ANTAKALNIO SAPIEGŲ RŪMAI ATGIMS IŠSKIRTINIU VILNIAUS TECHNOLOGIJŲ PARKU

ANTAKALNIO SAPIEGŲ RŪMAI ATGIMS IŠSKIRTINIU VILNIAUS TECHNOLOGIJŲ PARKU

Visą XVIII a. šimtmetį Sapiegų rūmai ir parkas buvo vieni gražiausių ne tik Vilniuje, bet ir visoje Lietuvos didžiojoje kunigaikštystėje.

Sapiegų rūmuose 1809 m. buvo įsteigta karo ligoninė, 1843 – 1848 m. rekonstrukcijos metu rūmai įgavo šiandieninę išvaizdą ir formas. 1927 – 1928 m. pastatas pritaikytas universitetinei akių klinikai. 1992 m. Sapiegų rūmai perduoti M. Mažvydo bibliotekai, būtent nuo to laiko, jie stovi tušti. 2005 m. pastatas perduotas Valstybės turto fondui, o 2009 m. – Kultūros paveldo departamentui. Rūmai kelis dešimtmečius stovėjo apleisti, o parkas priklausė ligoninės (VšĮ Sapiegos ligoninė) teritorijai. 2011 m. gruodį buvo pristatytas planas, kaip atgaivinti barokinį ansamblį ir Sapiegų rūmų restauravimo projektas, kuris netrukus sulaukė kritikos.

Sapiegų rūmų parkas – vienas seniausių Vilniaus parkų, įkurtų prie didžiojo etmono Kazimiero Jono Sapiegos XVII a. statytų baroko stiliaus rūmų Antakalnyje Šis parkas pradėtas kurti XVII a. pabaigoje, o XVIII a. viduryje tvarkytas ir papildytas landšaftine pietine dalimi.

Nuo Sapiegų rūmų gyvavimo pradžios, parko apylinkės visiškai pasikeitė. Sapiegų parko formą suformavo į Nerį tekėjęs upelis nuo Sapiegų kalvų (dabartinės L. Sapiegos gatvės vietoje buvo upelio vaga) ir kitas upelis, tekėjęs per Trinitorių bažnyčios šventorių. Reprezentacinius vasaros rūmus supo 8 ha parkas, kartu su rūmais sudarantis vieningą barokinį ansamblį. Šiuo metu parko teritorijoje įsteigtos Antakalniečių bendruomenės patalpos, seniūnija.

Spalio 23 dieną Vilniaus miesto savivaldybėje buvo pasirašyta sutartis „Dėl negyvenamųjų pastatų Antakalnio g. 17 nuomos ne konkurso būdu viešajai įstaigai „Vilniaus technologijų ir meno centrui“ Nuspręsta, kad iš Antakalnyje esančių istorinių Sapiegų rūmų iškėlus ligoninę, juose jau nuo kitų metų rugsėjo turėtų įsikurti informacinių technologijų (IT) parkas. Nors teritorija šiuo metu yra apleista ir tik ruošiamasi darbams, jau dabar neabejojama, kad „Vilnius Tech Park“ atsiradimas paskatins aplinkinės teritorijos vystymąsi, bus gerinamas susisiekimas viešuoju transportu. Darbų pradžios ir rezultato laukia ne tik verslo atstovai, ketinantys įsikurti „Vilnius Tech Parke“, bet ir patys antakalniečiai.

TECHNOLOGIJŲ IR POILSIO ERDVĖ

„Antakalnio infrastruktūra bus plečiama, o naujasis technologijų miestelis taps bendra darbo, komunikacijos, švietimo ir poilsio erdve. Technologijų parkas bus atviras vilniečiams, jame taip pat planuojama įkurti konferencijų ir sporto zonas. Čia bus galima nuomotis oranžinius dviračius, įkrauti elektromobilius, svarstoma net suteikti galimybių ekologiniams ūkiams ar įkurti menų centrą. Nėra abejonių, kad bus atgaivintas ir pats Sapiegų parkas. Planuojama, kad pagrindinė parko teritorijos dalis būtų atvira ne tik Antakalnio rajone gyvenantiesiems, bet ir Vilniaus miesto gyventojams ir svečiams," – pasakojo Vilniaus meras Artūras Zuokas.

Seniūnaitis Robertas Filistovičius mano, kad naujasis parkas pritrauks ne tik antakalniečių dėmesį, bet ir suteiks šiam rajonui modernumo, naujovių, verslumo, puikių įmonių bei talentingų žmonių. Žinoma, tai ir naujas iššūkis viešajam transportui, infrastruktūrai.

R. Filistovičius tikisi, kad vėl bus sujungta bei atkurta parko ir rūmų kompozicija, kuri sovietmečiu, įsteigus ligoninę, buvo išardyta, o unikalus architektūrinis paveldo objektas bus renovuotas ir pritaikytas šių dienų poreikiams. IT parko objektai turėtų tapti ir turistų lankoma bei pamėgta vieta.

Ateityje gali suaktyvėti transporto srautai, kilti problemų dėl automobilių parkavimo, tad būtina apie šių problemų sprendimo būdus kalbėti jau šiandien, ypač aktualios dviračių takų Antakalnyje sprendimo idėjos.

„Antakalniečių bendruomenė jau porą metų aktyviai dalyvauja vykdydama veiklą Sapiegų parke – M. Danys augina ekologinį daržą, vyksta bendruomenės renginiai, džiaugiuosi, kad pagaliau baigsis spėliojimai apie Sapiegų parko likimą ir jis atgis ne tik kaip verslo ir inovacijų centras, bet ir kaip iniciatyvios Antakalniečių bendruomenės veiklos erdvė.

KULTŪROS PAVELDAS BUS IŠSAUGOTAS

Vilniaus savivaldybės Investicinių projektų skyriaus l.e. vedėja Raimonda Pilipavičiūtė teigia, kad dėl kultūros paveldo pažeidimo baimintis nereikia. Projektiniai darbai jau ruošiami, teritorijoje naujų statybų nenumatoma. Remiantis nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, iki 2019 m. pabaigos į nuomojamo bei einamojo turto kapitalinį remontą ir priežiūrą, planuojama investuoti ne mažiau dešimties milijonų litų, tad kultūros paveldas bus išsaugotas.

„Į Lietuvą šiais metais persikėlus virš 10 užsienio investuotojų, dirbančių informacinių technologijų ir audiovizualinio meno srityse, įstaiga ir jos dalininkai nusprendė įkurti verslo inkubatorių „Vilnius Tech Park", į kurį galėtų persikelti bendrovės, veikiančios minėtose srityse, taip pat atvykti ir įsikurti nauji užsienio investuotojai, vykdantys informacinių technologijų, audiovizualinio meno, reklamos, kino ir TV produkcijos gamybą, ar kitą susijusią

veiklą," – informavo R. Pilipavičiūtė. Planuojama, kad čia įsikurs ir medijų atstovai – nuo tradicinių agentūrų iki žaidimų studijų ir leidėjų, kurie toliau stiprins Lietuvos, kaip naujo tokių technologijų centro, įvaizdį. Šiuo metu preliminariai dėl dalies ar visos veiklos perkėlimo į IT parką sutarta su didžiausiu Baltijos šalyse privataus ir rizikos kapitalo investuotoju „BaltCap" šiuolaikinėmis taxi paslaugomis „Smart Vilnius", pasauline nemokamų žaidimų mobiliesiems telefonams ir socialiniams tinklams kūrėja ir leidėja UAB „Game Insight", audiovizualinio sektoriaus paslaugų projektu „Vilniaus kino klasteris", ir kitais. IT parko įkūrimo idėją palaiko ir prie investuotojų atėjimo ir plėtros ketina prisidėti ir VšĮ „Investuok Lietuvoje" bei VšĮ Versli Lietuva.

ĮMONES VERTINS ATRANKOS KOMITETAS

Pasak R. Pilipavičiūtės, siekiant užtikrinti į IT parką persikeliančių įmonių atranką, bus sudarytas atrankos komitetas. Užsienio ar Lietuvos įmonės galėtų persikelti į IT parką tik atrankos komitetui įvertinus šios įmonės veiklos atitikimą IT parko kriterijams ir principams bei priėmus teigiamą sprendimą dėl tokios įmonės persikėlimo. Tokiu būdu būtų užtikrinama, kad IT parke veiktų tik informacinių technologijų, audiovizualinio meno ar susijusią veiklą vykdančios bei su tokia veikla susijusios įmonės, įstaigos ir organizacijos (pvz.: galintys suteikti tokiai veiklai finansavimą, fondai).

Vilniaus technologijų parkas planuoja pritraukti 10 milijonų litų privačių investicijų. 2015-2019 m. laikotarpiu planuojama, kad „Vilnius Tech Park" įsisteigs apie 35 naujos įmonės ir bus sukurta iki 800 darbo vietų Vilniaus mieste, iš jų – 350 darbo vietų pačiame IT parke.

Šiuo metu Lietuvoje nėra veikiančio nė vieno IT parko. R. Pilipavičiūtė teigia, kad parko įkūrimas turės įtakos derybose su užsienio investuotojais dėl jų investicijų Lietuvoje. Įkūrus tokį parką ir atėjus užsienio investuotojams iš informacinių technologijų srities, Lietuvoje pakiltų ir informacinių technologijų specialistų kvalifikacijos lygis. Sapiegų parko rekonstrukciją planuojama baigti 2015 metų rudenį.

„ANTAKALNIEČIAI ANTAKALNIEČIAMS“ – DALINKIMĖS GERUMU SU KITAIS

JAU KETVIRTUS METUS ORGANIZUOJAMA AKCIJA „ANTAKALNIEČIAI ANTAKALNIEČIAMS“ NE TIK SUTEIKIA DŽIAUGSMO DAUGELIUI ŠEIMŲ, BET IR SKATINA BENDRUOMENIŠKUMO JAUSMĄ. ANTAKALNYJE GYVENANTIEJI MIELAI PRISIDEDA PRIE RENGINIO ORGANIZAVIMO BEI RAGINA KITUS DALINTIS SAVO GERUMU.

Edita Kavaliauskienė pasakoja, kad akcijos dėja „Antakalniečiai antakalniečiams“ kilo 2011 – aisiais metais, kuomet ir buvo pirmą kartą suorganizuota akcija. „Tuo metu mūsų bendruomenė glaudėsi Jaunimo klube, susirinkdavome kartą per savaitę, planuodavome įvairius renginius: susitikimus su Antakalnyje gyvenančiais poetais, aktoriais. Sugalvojome surengti renginį, skirtą įvairių kartų žmonėms. Prie iniciatorių prisijungė Jaunimo klubas (dabar Atviras jaunimo centras, Daukšos mokykla, Antakalnio gimnazija. Kasmet mūsų gretos didėja - taip nejučia į bendrą veiklą įsiliejo J.Lelevelio ir Antakalnio progimnazijos bendruomenės. Tris metus ragavome Karo akademijos virėjų pagamintą kareivišką košę, šiemet turime kitą sumanymą, manau, kad nustebinsime visus atėjusius gruodžio 13 dieną į seniūniją. Juk rengiame ne tik akciją, bet ir padėkos dieną tiems, kurie atneša savo dovanėles ir visuomet laukiame tų, kurie jas gaus,“ – pasakojo akcijos iniciatorė.

Edita prisimena, kad pirmieji du renginiai vyko vaikų žaidimo aikštelėje prie Atviro jaunimo centro. O jau antrus metus akcija rengiama Antakalnio seniūnijoje.

Pagrindinė akcijos idėja – Antakalnio seniūnijoje socialiai remtiniems asmenims padovanoti dovanėlę, kuri būtų nuo pačių antakalniečių. E. Kavaliauskienė džiaugiasi, kad akciją labai palaiko mokyklų bendruomenės, vaikai noriai renka ir dalija dovanėles senjorams ir mielai per renginius koncertuoja. „Pirmaisiais metais

buvo sunešta tiek dovanėlių, kad nežinojome, kaip jas išdalinti. Juk tik Socialinės rūpybos skyriaus dabuotojos žino visas Antakalnyje vargingiau gyvenančias šeimas, neįgaliuosius, vienišus senjorus. Jau tapo įprasta, kad moksleiviai su surinktomis dovanomis aplanko Tremtinių namų ir Antavilių senjorus, vaikų globos namus. Šiemet vėl visi mokyklų bendruomenių nariai, antakalniečiai kviečiami prisidėti prie akcijos.

Gavus dovanėles žmonių reakcija būna įvairi. Buvo tokių, kurie nevertino gautų dovanų, tad akcijos organizatoriai nusprendė, kad dovanos bus teikiamos tik socialiai remtiniems žmonėms, ne su Maisto banko maisto dalinimo diena, dovanas jiems įteiks Antakalnio socialiniai darbuotojai. Juk Antakalnyje yra šeimų, kurios negali nupirkti savo vaikams dovanėlių ir tikrai nuoširdžiai džiaugiasi bei dėkoja antakalniečiams.

„Antakalnyje yra ir vaikų globos namų, todėl labai norėjome, kad jie prisijungtų prie mūsų ir ne tik lauktų tų dovanų, bet ir patys dovanotų kitiems savo darbo dovanėles. Šiemet bandome įtraukti į veiklą Antakalnio seniūnijos vaikų dienos centro vaikus," – pasakojo Edita.

Džiugu, kad prie akcijos prisideda Atviro jaunimo centro savanoriai, kurie padėjo pakabinti ,,Padirbtuvių“ jaunimo sukurtus šviestuvus, režisuoja šventinę dalį. Smagu, kai bendruomenės narės pasisiūlo padalinti košę, pasirūpinti arbata.

M. Daukšos vidurinės mokyklos direktorės pavaduotoja Daina Balčienė pasakojo, kad mielai įsitraukė į akciją nuo pat pradžių. „Labai džiaugiamės akcijos iniciatyva nes pirmų – dvyliktų klasių moksleiviai neša daug dovanėlių, patys aktyviai dalyvauja. Tai tapo tradicija, vaikai net laukia šios akcijos. Šiais metais labiau orientuojamės į mokyklinio amžiaus vaikus, nes juos reikia paremti mokyklinėmis prekėmis, tad nusprendėme, kad bus nešamos knygos, higienos prekės. Labai džiugu, kad mūsų mokykla prisideda prie šios akcijos. Vaikai įtraukia į šią akciją ir savo šeimos narius, pavyzdžiui, atneša močiučių megztų kojinių. Ši iniciatyva tikrai skatina bendruomeniškumą, gerumą,“ –

džiaugėsi akcija D. Balčienė.

Šiais metais ruošiamoje akcijoje matysime Atviro jaunimo centro ir Antakalnio seniūnijos mokyklų jaunųjų kūrėjų parengtą programą, vaišinsimės Antakalniečių bendruomenės arbata, bendrausime, mokysimės kartu su Antakalnio progimnazijos folkloriniu ansambliu ,,Linelis" ir folkloriniu ansambliu ,,Radasta" adventinio laikotarpio ratelių, šokių, dainų ir žaidimų, džiaugsimės pasipuošusiu, Kalėdinio stebuklo laukiančiu parku.

Akcija raginama pagalvoti ne tik apie save, bet ir gyvenančiuosius netoli, kaimynus. Skatinamas bendruomeniškumas, pagalba gyvenantiems šalia. Juk reikia tiek nedaug, kad kitiems suteiktume džiaugsmo.

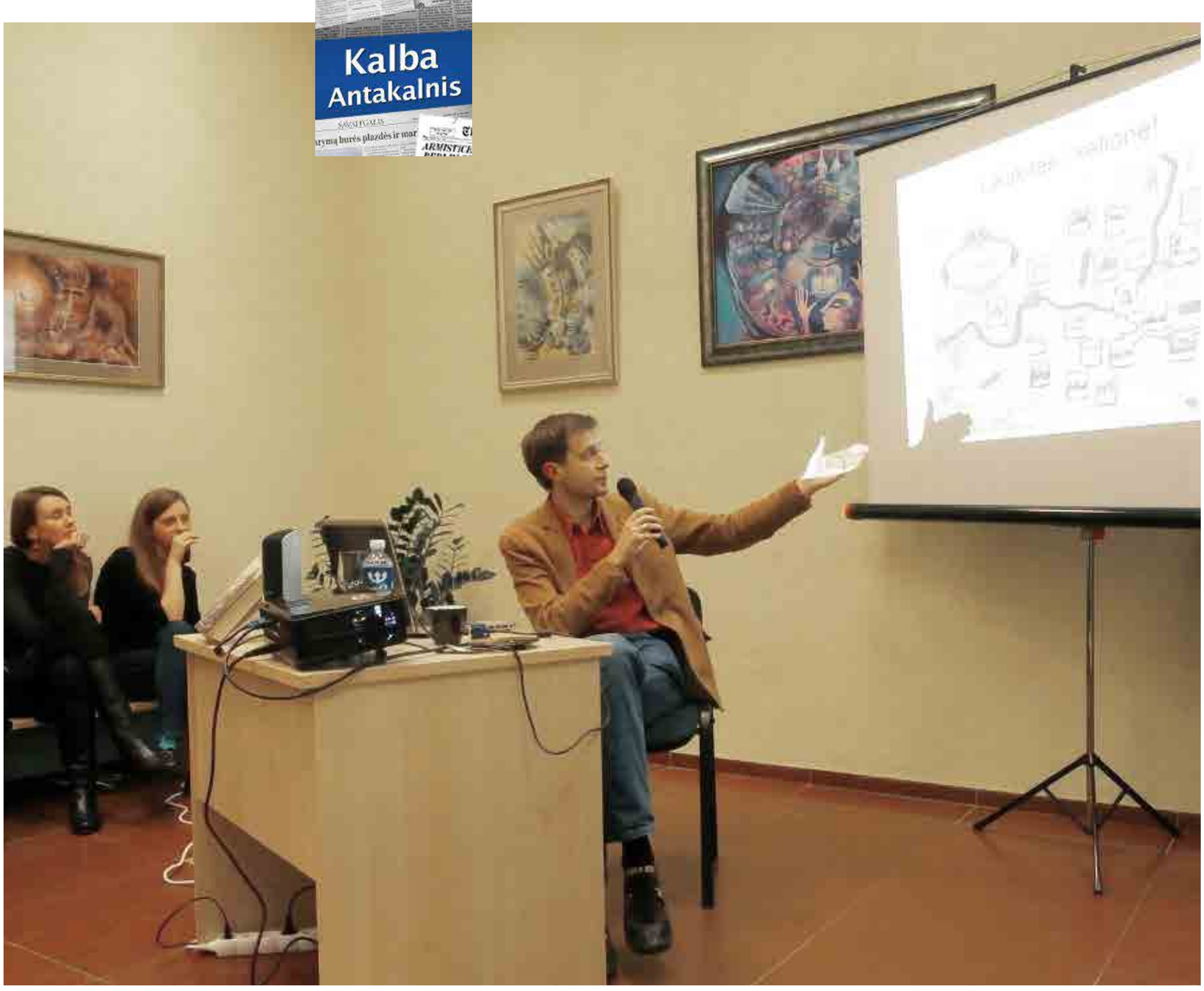

AR SKAITEI VILNIŲ?

LAPKRIČIO 6 DIENĄ ANTAKALNIO BIBLIOTEKOJE ĮVYKO PIRMASIS „AR SKAITEI VILNIŲ“ RENGINYS – SUSITIKIMAS SU POPULIARIOS FANTASTINĖS KNYGOS „VILKO VALANDA“ AUTORIUMI ANDRIUMI TAPINU.

Nors A. Tapinas išsidavė, kad istorijos tęsinys jau ne tik rašomas, bet ir numatyta knygos išleidimo data, mielai ėmė pašmaikštaudamas papasakoti apie „Vilko valandą“, knygos atsiradimo aplinkybes, tikslus, kokias reakcijas sukėlė knygos pasirodymas.

„Visiems yra žinomas šis dėsnis. Kuo dažniau tave rodo per televiziją, tuo geresnis esi rašytojas. Stano knygas leidžia, Radžis irgi. Stano sumąstė, kad jis gali pratęsti vieno didžiausių XX a. rašytojų Antoine de Saint-Exupéry „Mažąjį princą“, tetrūksta, kad Radžis parašytų Biblijos tęsinį... Kartais pajuokaujam, kad ir asiliukas, jei jį rodytų per televiziją, galėtų tapti geru rašytoju“, – šmaikščiai savo pasakojimą pradėjo „Vilko valandos“ autorius.

Tapinas papasakojo, kad rašyti jį paskatino leidykla „Alma littera“, su kuria jau bendradarbiauja 20 metų.

Gerai pagalvojęs, jis atrado tai, kas jam įdomu, apie ką norėtų rašyti, ir sukūrė knygos koncepciją. Tai turėjo būti nesudėtingas pramoginis komercinis kūrinys, kurį galėtų ir noriai perskaitytų tie, kurie nori pailsėti, atsikvėpti nuo įtempto gyvenimo ritmo, ir tie, kurie neskaito apskritai.

„Pripažinkim, kad mokyklinė programa vaikus nuo skaitymo gali atbaidyti apskritai. O aš siekiau parašyti knygą, kurią būtų smagu ir lengva skaityti. Čia daug nuotykių, veiksmo, netikėtumų“, – teigė autorius.

Pasakojęs apie tai, kaip rinko knygai medžiagą apie Vilnių archyvuose, pristatęs knygos koncepciją, žanrą bei siužetą, autorius pasidalino linksmomis istorijomis apie knygos reklamą ir apie tai, kokių vertinimų susilaukė iš rašytojų.

„Kai kuriems rašytojams buvo labai skaudu ir nesuprantama, kad knygą galima reklamuoti taip, kaip dešrą. Jiems atrodo, kad jei knyga gera, jokios reklamos nereikia. Tačiau mes darėme agresyvią reklamą ir tai pasiteisino. Pirmos knygos reklama buvo eksperimentas, o dėl antrosios knygos reklamos nebereiks dvejoti“, – teigė Tapinas.

Tapinas pridūrė, kad jam jo knygų kritika, literatūros kritikų recenzijos yra svarbios.

„Net parašiau padėkos laišką vienam recenzentui, kuris nusprendė atidžiai ir nuoširdžiai pasidomėti mano knyga, paanalizuoti, kantriai su pieštuku matyt braukė knygą, atrado įvairių spragų“, – pasakojo autorius.

Susitikimo pabaigoje, atsakinėdamas į susirinkusiųjų klausimus A. Tapinas atskleidė, kad antrąją knygą numatoma išleisti vasario 13 dieną, o joje skaitytojai panirs nebe vien tik Vilniaus, bet ir Kauno, Londono ir kitų laisvųjų miestų pasaulį.

Gruodžio 18 d. ciklo „Ar skaitei Vilnių?“ renginio metu Antakalnio bibliotekoje, svečiuosis nebe rašytojai, o fotomenininkai Vilma Samulionytė ir Gytis Skužinskas. Jie papasakos, kaip fotografuoti miestą.

Kviečiame prisijungti prie Kalėdinės labdaros akcijos

Pasidalinkime gerumu su tais, kuriems dabar sunku.

Padovanokime mažą kalėdinę dovanėlę, kuri gali būti skirta:

- kūdikiui iki metų;
- berniukui ar mergaitei iki dviejų/ trijų-šešerių / septynių-trylikos metų;
- nuo keturiolikos ir vyresniam vaikinui ar merginai;
- gausios šeimos mamai ar tėčiui;
- senjorui ar senjorei,
- laikinai neturinčiam darbo vyrui ar moteriai.
- Senjorams skirtas dovanėles įteiksime Antavilių ir Tremtinių namų gyventojams.

Jūsų dovanėlių laukiame
darbo dienomis nuo 9.00 iki 16.00 val.
(penktadienį iki 15.00 val.)
Socialinės paramos centre,
adresu Antakalnio g. 17
(Sapiegų parke, seniūnijoje).

Dovanėles padėsime supakuoti ir padovanosime:
200 Antakalnio seniūnijos šeimų;
160-iai senjorų;
50-iai socialiai remtinų asmenų
(neįgaliesiems ir turintiems mažas pajamas);
350-iai Antavilių ir Tremtinių namų senjorų.

Gruodžio 13
(šeštadienį) nuo 14.00 iki 16.00 val.
Sapiegų parke, seniūnijos salėje,
Antakalnio g. 17,

Padėkosime visiems
už dalyvavimą akcijoje:
matysime Atviro jaunimo centro ir Antakalnio seniūnijos mokyklų jaunųjų kūrėjų parengtą programą,
vaišinsimės Antakalniečių bendruomenės arbata,
bendrausime, mokysimės kartu su Antakalnio progimnazijos folkloriniu ansambliu ,,Linelis" ir folkloriniu ansambliu ,,Radasta" adventinio laikotarpio ratelių, šokių, dainų ir žaidimų,
džiaugsimės pasipuošusiu,
Kalėdinio stebuklo laukiančiu parku.

Laukiame visų Jūsų.

Papildoma informacija teikiama telefonu
8 610 07 176

Antakalnio seniūnija ir Socialinės paramos centras, Antakalnio atviras jaunimo centras,
Antakalnio gimnazija ir progimnazija, M.Daukšos ir J.Lelevelio vidurinės mokyklos, Antakalniečių bendruomenė

ANTAKALNIEČIŲ BENDRUOMENĖ

ATVIRAS JAUNIMO CENTRAS

Antakalnis

ANTAKALNIO NAUJIENOS I 2014 LAPKRITIS